

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้สภาพของสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นตามยุคตามสมัยซึ่งอาจจะเกิดจากความเจริญทางวัตถุ สภาพหรือปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เพื่อเป็นการคุ้มครองให้เกิดความสงบสุข และยังเป็นภารกิจของกฎหมายอาญา¹ โดยเฉพาะกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับที่รุนแรงที่สุด โดยกำหนดได้จากการกระทำใดที่จะเป็นความผิดอาญาและกำหนดโทษไว้ได้นั้นจะต้องเป็นกฎหมายที่เกิดจากการบัญญัติจึงทำให้รัฐมีความจำเป็นจะต้องบัญญัติกฎหมายอาญาให้ชัดเจนแน่นอนที่สุดเพื่อให้บุคคลทั่วไปนั้นสามารถทราบได้ว่าการกระทำใดเป็นความผิดอาญาและเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจใช้กฎหมายในทางที่ผิดหรือใช้อำนาจนั้นได้อย่างอำเภอใจ แต่อย่างไรนั้นกฎหมายอาญาก็เป็นเพียงเครื่องมือในการดูแลคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม กฎหมายจึงทำได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น เพราะกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มุ่งแต่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายอาญาจะต้องใช้ในกรณีที่เป็นการกระทำผิดและเป็นการส่งผลกระทบต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องความผิดลหุโทษ ที่อยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 3 เกี่ยวกับความผิดลหุโทษที่มีความผิดเล็กๆ น้อยๆ ที่ส่วนมากแล้วมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ² เพราะเป็นการกระทำผิดที่ไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรงมากนัก แต่จากที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์มานั้นทำให้ได้รู้ว่ามีความผิดลหุโทษที่เกี่ยวกับความผิดฐานยิงปืนโดยใช้เหตุในชุมนุมชน³ จากมาตรานี้ ประกอบกับ คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้คือ “ความเดือดร้อน

¹ จาก *กฎหมายอาญามาตราทั่วไป* (น. 40-43), โดย คณิต ณ นคร, 2551, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

² ประมวลกฎหมายอาญา ลักขณะ 2 มาตรา 102 บัญญัติว่า “ความผิดลหุโทษ คือความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเช่นว่านี้มาด้วยกัน.”

³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 376 บัญญัติว่า “ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ.”

ราคาของประชาชน”⁴ การกระทำที่เป็นความผิดฐานนี้ มีลักษณะของความน่าจะเป็นอันตรายจากการยิงปืนที่ใช้ดินระเบิดโดยโชเหตุในที่ชุมนุมชนอันเป็นการก่อความไม่สงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชน และอีกทั้งลักษณะของการกระทำผิดอาจก่อให้เกิดอันตรายและผลกระทบต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนได้ เพราะเป็นการกระทำที่มีความรุนแรงดังตัวอย่างเช่น

ก. กรณีหนุ่มราชบุรี โกงหัวเป็นนาค เตรียมบวชทดแทนบุญคุณพ่อแม่ โคนกระสุนเจาะทะลุมือ แฉกดันขาบาดเจ็บสาหัส จากการยิงปืนขึ้นฟ้ากลางงานเลี้ยง พ่อจำใจต้องล้มเลิกงานบวชกะทันหัน⁵

ข. กรณีชายหนึ่ง (นามสมมุติ) อายุ 34 ปี เป็นชาวดำบลอ่างทอง อำเภอเมืองราชบุรี ตัดสินใจเข้ามอบตัวกับตำรวจ หลังยอมรับว่าเป็นผู้ที่ยิงปืนขนาด 11 มิลลิเมตร ขึ้นฟ้าก่อนที่กระสุนจะตกใส่หลังคาบ้านถูก ค.ณ. สอง (นามสมมุติ) อายุ 8 ขวบ เสียชีวิตขณะนอนอยู่ในบ้านกับตาและยายเมื่อกลางดึกวันที่ 1 มกราคม⁶

ค. กรณีกลุ่มชายฉกรรจ์เกือบ 10 คน รวมตัวกันชักปืนออกมาและยิงปืนขึ้นฟ้ารัวหลายนัดในการจัดงานเลี้ยงส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่จังหวัดนครปฐม สร้างความไม่พอใจแก่ผู้ที่พบเห็น และผู้ที่เสียหายจากการกระทำคราวนี้เป็นอย่างมาก⁷ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการกระทำดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดอันตรายต่อความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลอื่นเป็นอย่างมาก และในความคิดเกี่ยวกับอันตรายต่อร่างกาย

นอกจากอาวุธปืนแล้วยังมีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน สามารถนำไปใช้ข่มขู่หรือทำร้ายบุคคลอื่นถึงขั้นได้รับอันตรายได้ สิ่งนั้นก็คือ “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ซึ่งในปัจจุบันมีสิ่งเทียมอาวุธปืนเกิดขึ้นมากมาย สามารถทำ ซื่อ มีใช้ หรือจำหน่ายสิ่งเทียมอาวุธปืน และพกพาได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตจากทางการ จึงเป็นช่องทางให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนำสิ่งที่เรียกว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” มาใช้ในการประกอบอาชญากรรมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนมีรูปลักษณะเหมือนอาวุธปืนจริงและอาจถูกนำมาดัดแปลงพัฒนาประสิทธิภาพให้ร้ายแรงเทียมเท่าอย่างอาวุธปืนโดยสภาพได้ง่าย และเมื่อใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบกับการกระทำความคิดนั้น ถือว่าเป็นการก่ออันตราย เนื่องจากการกระทำผิดนี้เป็นการกระทำให้อีกฝ่าย

⁴ จาก กฎหมายอาญาภาคความผิด (น. 510), โดย คณิต ฅ นคร, 2553, กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

⁵ ข่าวอาวุธปืน. สืบค้น 12 พฤษภาคม 2557, จาก www.news.sanook.com.

⁶ แหล่งเดิม.

⁷ ข่าวอาวุธปืน. สืบค้น 2 มกราคม 2558, จาก www.news.sanook.com.

หนึ่งเกรงกลัว ทำให้เสียขวัญก่อให้เกิดความหวาดกลัวและก่ออันตรายจากการที่เห็นภาพสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้นเป็นอาวุธปืนโดยสภาพ ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม

ดังนั้นลักษณะของการกระทำความผิดดังที่กล่าวมาเกิดความไม่สอดคล้องกับลักษณะของความผิดลหุโทษ อีกทั้งมีบทระวางโทษเพียงจำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับนั้นจึงทำให้การบัญญัติกฎหมายให้เป็นเพียงความผิดลหุโทษจึงมีความไม่เหมาะสมและยังมีความไม่สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิดสมควรที่จะได้รับการแก้ไขความผิดฐานนี้และบทระวางโทษที่กำหนดไว้นั้นก็ไม่บรรลุนิติประสงค์ของการลงโทษแต่อย่างใดเพราะไม่สามารถยับยั้งหรือข่มขู่ไม่ให้เกิดความผิดฐานนี้เกิดขึ้นอีกได้เมื่อเทียบกับการใช้โทษปรับ การใช้โทษจำคุก ขนาดของความเสียหายต่อสังคมกับการลงโทษ⁸

ดังนั้นจึงสมควรที่จะได้รับการพิจารณาแก้ไขความผิดฐานนี้ให้อยู่ในความผิดอาญาภาค 2 ลักษณะ 6 ที่เป็นการผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและกำหนดบทระวางโทษขึ้นมาใหม่เพื่อให้เหมาะสมแก่การกระทำความผิดทั้งสองกรณีนี้และควรบัญญัติขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญาในกรณีการยิงปืนโดยใช่เหตุในเขตชุมชนตามมาตรา ให้รวมถึงสิ่งเทียมอาวุธปืน เนื่องจากสิ่งเทียมอาวุธมีลักษณะของความน่าจะเป็นอันตรายเทียมเท่ากับอาวุธปืน โดยสภาพเพื่อความชัดเจนแน่นอนของกฎหมายอาญา ตลอดจนบัญญัติบทนิยามความหมายของคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนไว้ในประมวลกฎหมายอาญา บททั่วไป ให้เกิดความชัดเจนแน่นอนมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันและเพื่อให้กฎหมายบรรลุนิติประสงค์ของการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงคุณธรรมทางกฎหมายและแนวคิดทฤษฎีในการก่ออันตรายและการทำอันตรายในบทบัญญัติของกฎหมายอาญา หลักประกันกฎหมายอาญา ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีในการกำหนดโทษและวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญา

2. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการบัญญัติความผิดและบทกำหนดโทษฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในที่ชุมชนของการกระทำการที่เป็นการก่ออันตรายที่จะส่งผลกระทบต่อสังคมและผลกระทบต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนและการยับยั้งข่มขู่ไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีก โดยมีใช้ให้เป็นเพียงความผิดลหุโทษ

⁸ จาก “การวิเคราะห์โทษอาญาด้วยหลักนิติเศรษฐศาสตร์.” โดย ปกป้อง ศรีสนิท, (2553), *วารสารนิติศาสตร์*, 3(39), น. 510.

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะของความผิดและบทกำหนดโทษของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายที่เกิดจากการกระทำโดยใช้อาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทยและในต่างประเทศ

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงความรับผิดและบทกำหนดโทษที่เป็นการก่ออันตรายในการยิงปืนโดยใช้เหตุในที่ชุมนุมชนให้สามารถใช้บังคับกับสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงขอบเขตของการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกระทำความผิดและความหมายของสิ่งเทียมอาวุธให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อควบคุมอาชญากรรมและลดอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในสังคม

1.3 สมมุติฐานการศึกษา

การกระทำที่เป็นการก่ออันตรายยิงปืนที่ใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุในที่ชุมนุมชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 376 นั้นเป็นการกระทำที่เป็นการก่อความไม่สงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนและเป็นการก่ออันตรายให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน เพราะการใช้อาวุธเป็นการกระทำที่รุนแรงสามารถทำให้ผู้อื่นถึงแก่ชีวิตและยังสร้างความหวาดกลัวและความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมากอีกด้วย การที่บัญญัติให้เป็นความผิดลหุโทษจึงมีความไม่สอดคล้องกับลักษณะของความผิดลหุโทษ อีกทั้งบทกำหนดโทษนั้นก็ไม่สามารถคุ้มครองประสงคของการลงโทษเพราะไม่สามารถที่จะป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำได้ และการกระทำความผิดโดยการใช้อาวุธปืนนั้นไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ทั้งที่ผลของการกระทำความผิดนั้นยังส่งผลให้เกิดความเสียหายได้ เทียบเท่ากับการใช้กำลังอาวุธปืนไปประกอบกระทำความผิด จึงอาจเป็นการเพิ่มความหลากหลายของการกระทำความผิดที่อาจจะก่อให้เกิดความรุนแรงของความเสียหายและก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ความผิดฐานยิงปืนที่ใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุในที่ชุมนุมชนสมควรที่จะได้รับการพิจารณาแก้ไขมาตรา 376⁹ นี้ให้อยู่ในความผิดอาญาทั่วไป ภาค 2 ลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน เพราะการกระทำผิดตามมาตรา 376 นี้เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายให้แก่ผู้อื่นถึงแก่ชีวิตหรือเกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนได้และเป็นการกระทำที่รุนแรง เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นในสังคม อีกทั้งเกิดความหวาดกลัวต่อการกระทำความผิดนั้นและผู้กระทำความผิดสามารถใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนมา

⁹ มาตรา 376 ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ.

ประกอบการกระทำความคิดได้เช่นเดียวกับอาวุธปืนอีกด้วยจึงต้องศึกษาขอบเขตของกฎหมายและบทบัญญัติความหมายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้โทษที่ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับมีความเหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นตลอดจนเพื่อเป็นปรามและข่มขู่ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดให้เกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดซึ่งเป็นการช่วยลดอันตรายที่จะเกิดขึ้นในสังคมและเป็นการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำผิดซ้ำและเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมและอีกทั้งกฎหมายบรรลุมิติประสงค์ของการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์ถึงคุณธรรมทางกฎหมาย ขอบเขตของความผิดตามมาตรา 376 ที่ว่า ผู้ใดยิงปืนที่ใช้ดินระเบิดโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชนและลักษณะของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายตลอดจนลักษณะของความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินรวมทั้งอันตรายต่อประชาชนและตลอดจนการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความคิดเช่นเดียวกับอาวุธปืน ควรให้มีการบัญญัติกฎหมายนี้ให้เป็นความผิดลหุโทษหรือไม่ และวิเคราะห์ห้บทกำหนดโทษโดยกำหนดเป็นอัตราโทษขั้นต่ำให้เหมาะสมกับลักษณะความผิดและอีกทั้งศึกษาขอบเขตของการกระทำผิดและการบัญญัติบทนิยามศัพท์ของสิ่งเทียมอาวุธปืนว่ามีความชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารการวิจัย โดยการรวบรวมข้อมูลที่เป็นบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ตำรา บทความ วารสาร รายงาน วิทยานิพนธ์ สื่อสารสนเทศทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ โดยการรวบรวมเอกสารต่างๆเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงคุณธรรมทางกฎหมายและแนวคิดทฤษฎีในการก่ออันตรายและการทำอันตรายในบทบัญญัติของกฎหมายอาญา หลักประกันกฎหมายอาญา ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีในการกำหนดโทษทางอาญา

2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการบัญญัติความผิดและบทกำหนดโทษฐานยิงปืนโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชนของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายที่จะส่งผลกระทบต่อสังคมและผลกระทบต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนและการยับยั้งข่มขู่ไม่ให้มีการกระทำผิดซ้ำอีก โดยมีให้เป็นเพียงความผิดลหุโทษ

3. ทำให้ทราบลักษณะของความผิดและบทกำหนดโทษของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายที่เกิดจากการกระทำโดยใช้อาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศไทยและในต่างประเทศ

4. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงความรับผิดชอบและบทกำหนดโทษที่เป็นการก่ออันตรายในการยิงปืนโดยใช้เหตุในที่ชุมนุมชนให้สามารถใช้บังคับกับสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงขอบเขตของการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน กระทำ ความผิดและความหมายของสิ่งเทียมอาวุธให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อควบคุมอาชญากรรมและลดอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในสังคม